

Biologisk mangfold

Mjølfjell skyte- og øvingsfelt, Voss og Aurland kommune, Hordaland og Sogn og Fjordane

Biologiske tilleggsundersøkelser i Stordalen i Aurland kommune, Sogn og Fjordane

BM-rapport 75-2005

Dato: 01.07.2006

Mjølfjell skyte- og øvingsfelt – Biologiske tilleggsundersøkelser i Stordalen i Aurland kommune

Notat Geir Gaarder & Rune Solvang 1.7.2006.

Bakgrunn

Det ble gjennomført biologisk mangfold-registreringer i Mjølfjell skyte- og øvingsfelt i 2002¹. Undersøkelsene i 2002 omfattet et areal på totalt 126 km². Et mindre areal (6,37 km²) ble ikke undersøkt i 2002 p.g.a. feil i kartavgrensninger fra Forsvaret (se kart bakerst i denne rapporten). Dette området ble undersøkt i 2005. Området ligger i sin helhet i Aurland kommune i Sogn og Fjordane, mens området som ble undersøkt i 2002 ligger i Voss kommune i Hordaland. Undersøkelsene ble utført av Geir Gaarder (GG) i Miljøfaglig Utredning basert på henvendelse fra Rune Solvang (RS) i Asplan Viak.

Materiale og metoder

Kartleggingen ble gjennomført etter samme metode som i 2002¹.

Det ble foretatt en dags befaring den 19.08.2005, under gode værforhold (lettskyet, pent vær, lite vind). Det aktuelle området ble befart, basert på avgrensning vist på kart, se vedlegg bakerst i denne rapporten. Under feltarbeidet ble det lagt spesiell vekt på å registrere vegetasjonstyper og karplanteflora. I tillegg ble observerte fugler artsbestemt.

Området ble befart fra vest, fra ryggen på nordsiden av Rjoandalen. Videre ned i Stordalen (se bilde 1 bak i rapporten) og deretter på skrå oppover lia mot nord (bilde 2), opp på nordre Såteggi. Den nordligste spissen av skyte- og øvingsfeltet, nord for Såtebotnen ble bare studert på avstand med kikkert (bilde 3). Tilbake ble vestkant av skyte- og øvingsfeltet fulgt gradvis ut av området ned mot Storlaupet og ut Såtedalen (bilde 4).

Resultater

Det ble ikke påvist verdifulle naturtyper eller funnet spesielt kravfulle eller plantegeografisk interessante plantearter. Ingen naturtype- eller prioriterte viltområder ble registrert i undersøkelsesområdet. Hele området er fattig med en triviell flora og antagelig også et relativt trivielt fugleliv. Potensialet for rødlistearter, bortsett fra rovfuglarter o.l. på næringsssøk, vurderes som lavt.

I søndre del av området er vegetasjonen gjennomgående fattig til svakt intermediaær. Enkelte intermediaære arter som svartopp og mer sjeldent arter som fjelltistel, bjønnbrodd og fjellsmelle forekommer spredt. Tranestarr ble også funnet et sted i Stordalen. I øvre deler er det mye musøresnøleier (over 1100 m o.h.). Lengre ned mer lesidesamfunn, dels lavvokst blåbærhei og noe finnskjeggryer, samt mindre flekker med snøleiesamfunn. Lengst ned i Stordalen er det tendenser til dvergbjørk-kreklingheier og fragmenter av lappvierkratt. Et par gamle hustuffer ligger for øvrig nede i Stordalen. Av fugl ble det i dette området bare gjort spredte observasjoner av heipiplerke, og vest for undersøkelsesområdet enkeltfunn av fjellrype og snøspurv. Arealene med våtmark virker for små til å gi livsvilkår for vadefugl.

I nordre del av området er det enda fattigere. Den nordligste delen, som bare ble studert på avstand, virket svært fattig med mest steinblokker og berg i dagen. Under en brattskrent på

¹ Forsvarsbygg. 2002. Biologisk mangfold. Mjølfjell skyte- og øvingsfelt. Voss kommune, Hordaland. BM-rapport nr 16-2002.

østsiden av søndre Såteggi er det så vidt litt høgstaudeenger med arter som rød jonsokblom og hvitbladtistel, men ingen mer krevende arter. I lia nedenfor er det svake tendenser til intermediære forhold. Her er det også små, grunnlendte innslag av bakkemyrer med arter som blankstarr, duskull, torvull og bjønnskjegg. Lengre opp er det mye blokkmark og snøleier med dominans av musøre, samt litt lesidesamfunn. I øvre deler er det også flekker med fattige rabbesamfunn. Av fugl forekommer det i dette området spredt med heipiplerke. I tillegg noe steinskvett, fjellrype, samt observasjon av tårnfalk.

Bilde 1. Sørøstlige hjørne av undersøkelsesområdet, d.v.s. nedre deler av Stordalen, sett fra vest. Lesidesamfunn og noe blokkmark preger landskapet nedover lia.

Bilde 2. Snø, snøleier og blokkmark i den østvendte lia nedenfor søndre del av Såteggi, sett fra sør. I bakgrunnen, i den litt bratte skrenten, kommer det inn litt høgstaudevegetasjon.

Bilde 3. Blokkmark med en del snø og bare svært sparsomt og usammenhengende vegetasjon (og da mest moser) på nordre del av Såteggi, sett fra sør.

Bilde 4. Motiv fra området tatt mot sør fra den nordre toppen på Såteggi. Vannet nær venstre bildekant er det litt større tjernet som ligger vel 1200 m o.h. på søndre del av Såteggi. Fattig rabbevegetasjon dominerer i forgrunnen.

Kommentar til tidligere undersøkelser i Mjølfjell skyte- og øvingsfelt – lokalitet Høgrusti SV

Lokalitet	001 Høgrusti SV
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1235 10001
Naturtype	Gammel lauvskog (ospe-furuskog)
Naturtypekode	F07
Verdisetting	A - Svært viktig; justert opp fra B - Viktig
Høyde over havet (m)	Ca. 400-560
Areal (daa)	110 daa
Besøkt dato	05.06.02 (RS) og 09.08.02 (RS, GG).
UTM (WGS84)	LN 748 439

I nordvestre del av skyte- og øvingsfeltet ble det avgrenset en naturtypelokalitet med gammel lauvskog, kalt Høgrusti SV (lokalitet nr. 1 i BM-rapport 16-2002), som ble gitt verdi viktig (B) som naturtypelokalitet. Som viltlokalitet ble den vurdert som svært viktig (A).

Under en tilfeldig kontroll av innsamlede moser fra området (etter feltarbeidet 09.08.2002), påviste Kristian Hassel (pers. medd.) ved Vitenskapsmuseet i Trondheim, at en kollekt med signalarten pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum* (ikke rødlistet) også inneholdt noen skudd av fakkeltvebladmose *Scapania apiculata* (rødlistet som direkte truet (E)). Koordinat for funnet er LN 7475 4406, og mosene vokste på en morken ospelåg (liggende død ved av osp). Fakkeltvebladmose (E) er svært lik pusledraugmose og siden begge arter i tillegg er små råtevedmoser, vil den svært lett kunne overses i denne typen blandingskollekt. Arten er rødlistet som direkte truet (E) i Norge, og er bare kjent fra 10-15 lokaliteter. Funnet på Voss er det første som er gjort på Vestlandet, men arten ble i 2005 også funnet i Mørkrisdalen i Luster i Indre Sogn (av Hans H. Blom og Louise Lindblom). Ellers er fakkeltvebladmose (E) nærmest kjent fra Vest-Agder og Nordmøre. Det er grunn til å tro at arten fortsatt forekommer på lokaliteten, og verdien som naturtype justeres derfor opp til svært viktig (A).

Forvaltningsrådene som ble foreslått for lokaliteten ved forrige kartlegging i 2002 opprettholdes.

Vedlegg 1. Artsliste for karplanter påvist innenfor undersøkelsesområdet

Aksfrytle	Fjelljamne	Issoleie	Skogstorkenebb
Bjønbrodd	Fjellkvein	Jonsokkoll	Slirestarr
Bjønnskjegg	Fjellmarikåpe	Kattefot	Smyle
Blankstarr	Fjellsmelle	Kildemarikåpe	Snøull
Blokkebær	Fjellsveve	Krekling	Stivstarr
Blåbær	Fjellsyre	Lappvier	Stjernesildre
Blåklokke	Fjelltimotei	Lusegras	Svarttopp
Blålyng	Fjelltistel	Løvetann sp.	Sveve sp.
Blåtopp	Fjelltjæreblom	Mjukrapp	Sølvbunke
Brearve	Fjellveronika	Moselyng	Sølvvier
Buefrytle	Fjelløyentrøst	Museøre	Teiebær
Dunbjørk	Følblom	Myrfiol	Tepperot
Duskull	Greplyng	Perlevintergrønn	Tettegras
Dvergbjørk	Grønnekurle	Rabbesiv	Torvull
Dverggråurt	Grønnvier	Rosenrot	Tranestarr
Einer	Gulaks	Rypebær	Trefingerurt
Engfrytle	Gullris	Rypestarr	Trådsiv
Engsoleie	Harerug	Rød jonsokblom	Tunarve
Engsyre	Hengeving	Røsslyng	Tvillingsiv
Finskjegg	Hestespreng	Setergåurt	Tyttebær
Fjellbunke	Hvitbladtistel	Setermjølke	Åkersnelle
Fjellburkne	Høyfjellskarse	Skogstjerne	

